

Nejvyšší soud

prostřednictvím

Obvodního soudu  
pro Prahu 2

ke sp. zn. 8 T 293/2014

### **Obviněný Ing. R. D. a spol. - dovolání**

Podle § 265d odst. 1 písm. a) trestního řádu a ve lhůtě uvedené v § 265e odst. 1 trestního řádu podávám v neprospěch obviněných **Ing. R. D., P. K., a Ing. J. Š.**,

#### **d o v o l á n í**

proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 11.4.2019 sp. zn. 9 To 420/2018, kterým byl podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 trestního řádu zrušen z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 7.5.2018 sp. zn. 8 T 293/2014 pouze výrok o náhradě škody a při nezměněném zprošťujícím výroku podle § 226 písm. b) trestního řádu u obviněných Ing. R. D., P. K. a Ing. J. Š. bylo znovu podle § 259 odst. 3 trestního řádu rozhodnuto tak, že podle § 229 odst. 3 trestního řádu se poškozená Č. r. – M. f. odkazuje s nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních,

a to z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. b), g) trestního řádu, neboť ve věci rozhodl vyloučený orgán a rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku.

#### **O d ů v o d n ě n í:**

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 7.5.2018 sp. zn. 8 T 293/2014 byl obviněný Ing. R. D. podle § 226 písm. b) trestního řádu zproštěn obžaloby pro skutek, v němž byl spatřován trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 175 odst. 1, 3 trestního zákona dílem dokonáný, dílem ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 trestního zákona, jehož se měl dopustit tím, že

v období od 28.1.2004 do 26.2.2004 jako prokurista znaleckého ústavu společnosti V. C., s. r. o. (dále též „V. C.“), IČ: \*\*\*\*\*, v jejím sídle v P. \*, N. P. \*\*, na základě mandátní smlouvy o poskytování služeb znalce uzavřené dne 28.1.2004 mezi společnostmi V. C. a F. n. m. Č. r., se sídlem R. n. \*, P. \*, IČ: \*\*\*\*\* (dále též „F.“), zastoupeným II. místopředsedou výkonného výboru F. P. K. a členem výkonného výboru F. Ing. J. Š., vypracoval za znalecký ústav V. C. znalecký posudek č. 50/2/2004 datovaný dnem 26.2.2004, jehož předmětem bylo ocenění 45,88 % podílu

akcií vlastněných F. ve společnosti O., a. s., člena koncernu K. I., a. s., se sídlem O. – M. O., P. n. \*, IČ: \*\*\*\*\* (dále též „O.“) ke dni 31.12.2003 pro účely exkluzivního jednání s vlastníkem většinového podílu akcií ve společnosti O. společností K. I., a. s., se sídlem K., V. N. \*\*\*\*, IČ: \*\*\*\*\* (dále též „K. I.“), zahájeného na základě usnesení Vlády České republiky č. \* ze dne 12.11.2003 za účelem předložení nabídky na získání 45,88 % akcií společnosti O. vlastněných F. n. m., kdy v tomto znaleckém posudku ocenil celkovou hodnotu společnosti O. na částku **4.533.359.000 Kč**, z čehož 45,88 % podílu akcií vlastněných F. ve společnosti O. odpovídala částka **2.080.000.000 Kč**, když potom celkovou hodnotu společnosti O. jím oceněnou částkou **4.533.359.000 Kč** dále rozčlenil jednak na hodnotu produkční části ve výši **2.782.999.000 Kč**, kterou vypočetl s využitím metody diskontovaných peněžních toků, jednak na hodnotu neprodukční části ve výši **1.750.360.000 Kč**,

- přičemž především zcela pominul do ocenění zahrnout finanční investice společnosti O. spočívající v majetkových účastech společnosti O. v jejích dceřiných a přidružených společnostech, jejichž tržní hodnota ke dni 31.12.2003 činila celkem **13.923.384.000 Kč**, z čehož pak 45,88 % podílu akcií vlastněných ve společnosti O. odpovídala částka **6.388.481.000 Kč**,

- dále do ocenění vůbec nezahrnul finanční investice společnosti O. spočívající ve vlastnění bankovních depozitních směnek, jejichž hodnota ke dni 31.12.2003 činila **1.803.000 Kč**,

- dále při stanovení hodnoty neprodukční části ve výši **1.750.360.000 Kč** do této zahrnul pouze 43.759 bytů v majetku O., jejichž souhrnnou hodnotu stanovil porovnáním s prodejem 2.000 bytů společnosti T. ž., a. s., za částku 40.000 Kč za jeden byt, přičemž při stanovení hodnoty bytů vycházel jen z neověřených informací, neboť společnost T. ž., a. s., ve skutečnosti prodala svůj bytový fond v počtu 2.000 bytů v T. za částku **56.720 Kč** za bytovou jednotku, čímž tak v přepočtu na počet 43.759 bytů vlastněných společností O. podhodnotil tuto neprodukční část nejméně o částku **731.650 480 Kč**, z čehož pak 45,88 % podílu akcií vlastněných F. ve společnosti O. odpovídala částka **335.681.240 Kč**

- a dále pominul ocenit samostatně jako provozně nutný majetek celkem 127 ostatních převážně rekreačních nemovitostí vlastněných společností O. využívaných k pronájmu

a takovéto ocenění vypracoval přesto, že mu jako osobě znalce působící v oboru oceňování podniků disponujícímu potřebnými odbornými znalostmi muselo být zřejmé, že

- při oceňování podniku s majetkovými účastmi v jiných společnostech nelze jejich hodnotu zahrnout do hodnoty mateřské společnosti jen prostřednictvím dividend, neboť dividendy samotné bez jakéhokoli dalšího bližšího zkoumání nemohou podávat věrný obraz o hodnotě dceřiné společnosti, a ani tomu tak v daném případě být nemohlo, neboť model výpočtu hodnoty společnosti O. použitý ve znaleckém posudku znaleckého ústavu společnosti V. C. založený na odhadu budoucích volných peněžních toků vycházel toliko z nekonsolidovaných dat společnosti O. a oceňoval jen a pouze samotnou O. bez vlivu hospodaření jejich finančních investic

(majetkových účastí), tedy dividendy dceřiných společností žádným způsobem zohlednit nemohl,

- u metody porovnatelných transakcí, kterou použil při ocenění bytového fondu společnosti O., musí vycházet z konkrétních, spolehlivě ověřených informací tak, aby v případě potřeby mohly být zpětně přezkoumány, zároveň se tyto informace musí vztahovat ke konkrétní transakci, s níž hodlá oceňovaný majetek porovnávat, a prodávané objekty musí být skutečně porovnatelné, když však takto v daném případě nepostupoval a použil jen neověřené informace, které byly chybné,

- v důsledku tohoto jeho nesprávného postupu může určit hodnotu prodávaného státního podílu ve společnosti O. řádově níže, než pokud by zvolil správný, ale podstatně náročnější postup, a že tak může způsobit škodu na majetku státu v držení F., neboť znalecký posudek měl stanovit tržní hodnotu společnosti O. a tím i minimální cenu, za níž může být podíl F. ve společnosti O. prodán budoucímu nabyvateli společnosti K. I.,

přičemž na základě takto hrubě zkresleného a nesprávného znaleckého posudku oceňujícího hodnotu 45,88 % podílu F. ve společnosti O. na částku ve výši **2.080.000.000 Kč** byl příslušnými pracovníky F. připraven a prostřednictvím Ministerstva financí ČR (dále též „MF“) předložen Vládě ČR souhrnný materiál s názvem „Zpráva o výsledku exkluzivního jednání se společností K. I. o přímém prodeji majetkové účasti státu ve společnosti O.“ obsahující návrh usnesení a důvodovou zprávu, v němž byl navržen prodej majetkového akciového podílu F. ve společnosti O. společnosti K. I. za částku 2.250.000.000 Kč, kdy Vláda ČR vycházejíc z takto předložených materiálů svým usnesením č. \* ze dne 23.3.2004 prodej za těchto předložených podmínek schválila, přičemž jen v důsledku nastalých okolností nezávislých na vůli obviněného byla kupní cena v průběhu jednání mezi F., M. a společností K. I. několikrát navýšena, kdy nakonec dne 16.9.2013 byl 45,88 % podíl F. ve společnosti O. prodán společnosti K. I. za částku **4.100.000.000 Kč**, přestože skutečná hodnota 45,88 % podílu F. ve společnosti O. ke dni 31.12.2003 přitom činila nejméně **9.828.432.000 Kč**, a v důsledku jednání obviněného tak mohla vzniknout na majetku státu v držení F. škoda ve výši nejméně **7.748.432.000 Kč** jako rozdíl mezi hodnotu podílu F. ve společnosti O. stanovenou obviněným a její skutečnou hodnotou, přičemž vzhledem k tomu, že podíl F. ve společnosti O. byl nakonec prodán za částku **4.100.000.000 Kč**, vznikla tak na majetku státu v držení F. škoda ve výši **5.728.432.000 Kč** jako rozdíl mezi cenou, za níž byl podíl F. ve společnosti O., a skutečnou hodnotou tohoto podílu, přičemž co do zbylé částky ve výši **2.020.000.000 Kč** jako rozdílu mezi hodnotu stanovenou obviněným a kupní cenou, za níž byl nakonec podíl F. ve společnosti O. prodán, škoda na majetku státu v držení F. nevznikla.

Dále byli citovaným rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 podle § 226 písm. b) trestního řádu zproštěni obžaloby obvinění P. K. a Ing. J. Š. pro skutek, v němž byl spatřován trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, 3 trestního zákona dílem dokonaný, dílem ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 trestního zákona, jehož se měl dopustit tím, že:

- **obviněný Ing. J. Š.** jako člen výkonného výboru F. a současně jako šéf S. s. p. F., do jejíž působnosti podle čl. 23 odst. 1 organizačního řádu F. náležela příprava a

realizace privatizace vybraných strategických společností na základě rozhodnutí o privatizaci vydaných Ministerstvem financí ČR nebo Vládou ČR podle příslušných vládních usnesení, jemuž bylo současně podle § 15 odst. 1 organizačního řádu jako šéfovi sekce uloženo zejména řídit práci svěřené sekce, odpovídat za komplexní, včasné a kvalitní plnění úkolů sekce, informovat výkonný výbor F. o všech závažných otázkách činnosti sekce, odpovídat za součinnost a spolupráci s ostatními sekcemi a být oprávněn podepisovat všechny písemnosti týkající se činnosti jím řízené sekce s výjimkou věcí, u nichž Statut F. vyžaduje podpisy dvou členů statutárního orgánu;

- **obviněný P. K.** jako II. místopředseda výkonného výboru F., jemuž bylo podle § 14 odst. 3 organizačního řádu F. uloženo přímo řídit mj. šéfa S. s. p.;

současně jako osoby pověřené plněním úkolů stanovených F. ukládacími dopisy ministra financí ČR a předsedy prezidia F. Mgr. B. S. doručenými k rukám předsedy výkonného výboru F. Ing. J. J. dne 2.12.2003 a 11.12.2003, obsahujícími pokyny k dojednání smluvních podmínek se společností K. I., a. s., se sídlem K., V. N. \*, IČ: \*\*\*\*\* (dále též „K. I.“) na základě usnesení vlády ČR č. 1127 ze dne 12.11.2003, kterým vláda vyslovila souhlas se zahájením exkluzivních jednání se společností K. I. za účelem předložení nabídky na získání 45,88 % akcií společnosti O., a. s., člena koncernu K. I., a. s., se sídlem O. – M. O., P. n. \*, IČ: \*\*\*\*\* (dále jen „O.“) s podmínkou, že společnost K. I. zpřístupní F. podklady potřebné k ocenění jeho majetkového akciového podílu,

mající podle § 73 písm. d) a § 74 písm. g) zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, uloženou povinnost zejména zabezpečit přijetí včasných a účinných opatření k ochraně majetku zaměstnavatele a povinnost řádně ochraňovat majetek zaměstnavatele před poškozením, ztrátou, zničením a zneužitím a dále mající podle čl. 5 písm. j) a podle čl. 6 písm. k), l) pracovního řádu F., účinného ode dne 5.2.2002, povinnost informovat nadřízené zaměstnance o jakýchkoli zjištěných skutečnostech ohrožujících transparentnost a regulérnost privatizace, povinnost zabezpečit přijetí včasných a účinných opatření k ochraně majetku F. a povinnost společně s ostatními zaměstnanci F. činit vše potřebné k odvrácení bezprostředně hrozící škody,

v sídle F. n. m. Č. r., na adrese P. \*, R. n. \*, IČ: \*\*\*\*\*, po předchozích jednáních vedených v období od 2.12.2003 do 12.3.2004 s ekonomickými poradci F., znaleckým ústavem V. C. a K. b., a. s., se sídlem N. P. \*, P. \*, IČ: \*\*\*\*\* (dále též „K.“) za účelem stanovení výše tržní hodnoty prodávaného majetkového akciového podílu F. ve společnosti O., společně vypracovali souhrnný materiál nazvaný „Zpráva o výsledku exkluzivního jednání se společností K. I. o přímém prodeji majetkové účasti státu ve společnosti O.“ obsahující návrh usnesení a důvodovou zprávu navrhuující prodej majetkového akciového podílu F. v O. společnosti K. I. za částku **2.250.000.000 Kč** a po provedení následné formální úpravy tohoto materiálu vedoucím oddělení \* - P. p., d., z. a ostatních podniků M. f. Č., Ing. J. D., do podoby materiálu určeného pro jednání vlády odeslal obviněný P. K. dne 12.3.2004 tento materiál k rukám náměstka M. f. Č. Ing. Z. H.,

přestože obviněným P. K. a Ing. J. Š. bylo přitom zřejmé, že takto navrhovaná prodejní cena vychází z nesprávných závěrů znaleckého posudku znaleckého ústavu V. C. ze dne 26.2.2004 č. 50/2/2004 přibraného za tímto účelem F. dne 28.1.2004,

který stanovil tržní hodnotu podílu státu v O. ve výši **2.080.000.000 Kč**, a to zejména v otázce, že takto stanovená tržní cena nezahrnuje ocenění žádné z celkem 26 dceřiných a přidružených společností O., a proto obviněný P. K. vyvolal jednání s poradci K. b., a. s., konané dne 1.3.2004, jehož se obvinění P. K. a Ing. J. Š. účastnili a na kterém K. b., a. s., za účelem ocenění nejdůležitějších majetkových účastí v O. požádali o vypracování materiálu nazvaného „Náhled na možnou hodnotu finančních investic v O.“ (dále též „Náhled“), jehož výsledkem bylo ocenění tří z celkového počtu 26 dceřiných či přidružených společností O. v rozmezí od **1.400.000.000 Kč** do **1.600.000.000 Kč**, přičemž však v rozporu se shora uvedenými povinnostmi závěry Náhledu vůbec nezohlednili a nijak nepoužili a pouze se spokojili s písemným vyjádřením zpracovatele posudku znaleckého ústavu společnosti V. C. Ing. R. D., že společnost O. vlastní cca 32 dceřiných a přidružených společností, na jejichž analýzu však nemá znalecký ústav V. C. informační zdroje, a že znalecký posudek již ocenění dceřiných společností obsahuje, a proto také nelze hodnotu dle znaleckého posudku a Náhledu sečíst, ačkoli již jen ze samotného porovnání hodnot stanovených posudkem společnosti V. C. a Náhledem jim muselo být zřejmé, že znaleckým posudkem společnosti V. C. je tržní hodnota podílu státu v O. stanovena zjevně nesprávně a že písemné vyjádření zpracovatele posudku obviněného Ing. R. D. ve světle výsledků vyplývajících z Náhledu nemůže z logiky věci rozhodně obstát,

a takto jednali se srozuměním toho, že materiál vypracovaný F. navrhující prodej akciového podílu F. v O. za částku **2.250.000.000 Kč** bude ministrem financí a ministrem průmyslu a obchodu předložen na nejbližší schůzi Vlády ČR jako jediný relevantní materiál, podle jehož doporučení Vláda ČR přijme příslušné rozhodnutí, a s vědomím, že pokud Vláda ČR na základě předloženého materiálu schválí prodej podílu F. ve společnosti O. za uvedenou částku **2.250.000.000 Kč**, tak takový prodej bude ke škodě F. uskutečněn za nepřiměřeně nízkou a podhodnocenou cenu, v níž bude zcela opomenuta hodnota majetkových účastí společnosti O. v jejích dceřiných a přidružených společnostech, když jen hodnota tří vybraných dceřiných společností dle Náhledu se pohybovala v rozmezí od **1.400.000.000 Kč** do **1.600.000.000 Kč**, která však v materiálech zpracovaných pro Vládu ČR navrhujících prodejní cenu ve výši **2.250.000.000 Kč** nebyla nikterak zohledněna, a se srozuměním toho, že skutečná hodnota podílu F. ve společnosti O. je tak oproti uvedené navrhované ceně ve výši **2.250.000.000 Kč** nejméně o **1.400.000.000 Kč** vyšší, a se znalostmi takového stavu věci a takto získaných poznatků, aniž jim v tom bránily jakékoli závažné důvody, neinformovali o těchto zjištěních příslušné ministry, výkonný výbor F., Komisi pro privatizaci strategických společností a neučinili ani jiná opatření, aby odstranili pochybnosti o správnosti výše navrhované prodejní ceny, které jim musely být z výše uvedených skutečností zřejmé, v důsledku čehož tak byl prodej podílu F. ve společnosti O. dále realizován bez zohlednění těchto zcela stěžejních informací svědčících o zcela nesprávném stanovení a zjevném podhodnocení navrhované prodejní ceny, které měly zásadní vliv na stanovení odpovídající prodejní ceny,

přičemž Vláda ČR na základě předloženého materiálu svým usnesením č. \* ze dne 23.3.2004 rozhodla o prodeji podílu F. ve společnosti O. zájemci společnosti K. I. za částku **2.250.000.000 Kč**, který se následně za takovýchto podmínek neuskutečnil pouze díky skutečnosti, že byl podmíněn současným vydáním pravomocného rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „ÚOHS“) o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory ve smyslu § 6 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, ve znění pozdějších předpisů, kdy ÚOHS svým rozhodnutím ze dne

30.4.2004 tuto výjimku ve prospěch společnosti K. I. nepovolil s odůvodněním, že prodej podílu F. ve společnosti O. není uskutečňován na základě transparentního výběrového řízení a kupní cena neodpovídá ceně tržní, přičemž v případě, že by se takto schválený prodej podílu zájemci společnosti K. I. za uvedených cenových podmínek uskutečnil, byla by na majetku státu v držení F. způsobena škoda ve výši **7.578.432.000 Kč** tvořená rozdílem mezi skutečnou hodnotou podílu F. ve společnosti O. ve výši **9.828.432.000 Kč** a cenou ve výši **2.250.000.000 Kč**, za kterou byl ve shora uvedeném materiálu vypracovaném obviněnými státní podíl F. ve společnosti O. navržen k prodeji, kdy nakonec dne 16.9.2013 byl 45,88 % podíl F. ve společnosti O. prodán společnosti K. I. za částku **4.100.000.000 Kč**, přestože skutečná hodnota 45,88 % podílu F. ve společnosti O. ke dni 31.12.2003 přitom činila nejméně **9.828.432.000 Kč**, čímž tak vznikla na majetku státu v držení F. škoda ve výši **5.728.432.000 Kč**.

Dále bylo citovaným rozsudkem obvodního soudu rozhodnuto tak, že podle § 229 odst. 3 trestního řádu se s nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních odkazuje jako poškozený Ú. p. z. s. v. v. m.

Nalézací soud ve vztahu k obviněnému Ing. R. D. zprošťující rozsudek opřel o závěr, že obviněný se sice dopustil jednání uvedeného v obžalobě, avšak nebylo prokázáno, že by jednal úmyslně. Dle nalézacího soudu v rámci trestního řízení došlo k situaci běžně označované termínem „bitva znalců“, kdy sám obviněný byl znalcem. K dispozici jsou posudky celkem pěti znalců a ústavů, kteří „měli v zásadě 5 názorů na to, jak postupovat a k jakým výsledkům dojít“. Mezi znalci existují rozdílné a v některých směrech neslučitelné pohledy na „správné“ ocenění. Současně nalézací soud uvedl, že nemá důvod zpochybňovat žádný z podaných znaleckých posudků včetně závěrů jednotlivých znalců. Dle nalézacího soudu byl obviněný v pozici znalce snažícího se bez nadsázky v šibeničním termínu zpracovat znalecký posudek, a takovou pozici je obtížně srovnávat s pozicí znalců vypracovávajících své znalecké posudky v tomto trestním řízení, kteří na to měli několikanásobně delší čas, a kterým také byl znám skutečný následný vývoj. Obviněný znalecký úkol plnil ve smyslu určité metody, kterou byl v zadání posudku vázán (ocenění podílu státu ve společnosti metodou diskontovaných produkčních toků, u neprodukční části metodou srovnávací). Tuto metodu se pokusil co nejlépe aplikovat v kontextu dané situace, kterou nalézací soud prezentoval tak, že byl pouze omezený prostor pro zpracování znaleckého posudku a rozhodně nebyl čas a prostor pro „počítání každé lžičky“. Obviněný se snažil vyhovět zpracovateli v „mezích možného“, přičemž zpracovatel akceptoval, že znalecký posudek bude vypracován v takové kvalitě a komplexnosti, která bude odpovídat zajištěným podkladům a požadovanému termínu dokončení. Žádné obecně závazné předpisy upravující oceňovací postupy neexistují a obviněný je proto nemohl porušit.

Rovněž ve vztahu k obviněným P. K. a Ing. J. Š. nalézací soud zprošťující rozsudek opřel o závěr, že obvinění se sice dopustili jednání popsaného v obžalobě, avšak toto jednání není trestným činem. Dle nalézacího soudu nebylo prokázáno, že obvinění porušili péči řádného hospodáře; nebyla prokázána příčinná souvislost mezi jednáním obviněných a tvrzenou škodou a nebyl prokázán úmysl v jakékoli formě. Obvinění nebyli odborníci na oceňování a nebyla to ani jejich gesce. Vláda pak rozhodovala se znalostí veškerých informací, které jednak byly v předloženém materiálu, jednak je vysvětloval přímo na vládě Ing. J. J.. Z dokazování neplyne, že

by ohledně výsledků práce F. byly nějaké pochybnosti. Podklady byly považovány za dostačující. Pro vládu zjevně nebylo rozhodujícím hlediskem prodat za nejvyšší možnou cenu, ale to, zda prodej nedestabilizuje poměry v O. a zda následně nezvýší nezaměstnanost v regionu. Veškeré informace včetně informací, zda posudek obsahuje ocenění dceřiných společností a bytů, byly vládě poskytnuty a byly také součástí materiálů předkládaných všem členům vlády před jejím jednáním.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 11.4.2019 sp. zn. 9 To 420/2018 byl k odvolání státního zástupce výše citovaný rozsudek obvodního soudu zrušen ve výroku o náhradě škody a při nezměněném zprošťujícím výroku podle § 226 písm. b) trestního řádu u obviněných Ing. R. D., P. K. a Ing. J. Š. bylo znovu podle § 259 odst. 3 trestního řádu rozhodnuto tak, že podle § 229 odst. 3 trestního řádu se s nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních odkazuje jako poškozený Č. r. – M. f.

Ve vztahu k obviněnému Ing. R. D. se odvolací soud v citovaném usnesení ztotožnil se závěrem nalézacího soudu, podle kterých nebyla naplněna subjektivní stránka žalovaného trestného činu. Podle odvolacího soudu provedené důkazy neprokazují ani naplnění objektivní stránky žalovaného trestného činu. Odvolací soud uvedl, že nalézací soud ve vztahu k obviněnému hodnotil důkazy v souladu s § 2 odst. 6 trestního řádu. Poukázal, že nalézací soud měl k posouzení správnosti znaleckého posudku vypracovaného obviněným několik znaleckých posudků včetně revizního znaleckého posudku. Ze závěrů revizního znaleckého posudku vyplývá, že způsob ocenění uvedený v mandátní smlouvě – výnosové ocenění metodou DCF equity – byl pro splnění znaleckého posudku vyhovující či obvyklý. Poukázal na skutečnost, že v tomto revizním znaleckém posudku bylo dále konstatováno, že znalecký posudek V. C., s. r. o., neměl k dispozici řádné účetní závěrky společností O. za rok 2003 a k dispozici nebyly ani výroční zprávy za rok 2003 a konsolidovaná účetní závěrka společnosti O. za rok 2003. Dále odvolací soud poukázal, že revizní znalecký posudek za nejvýraznější nedostatek znaleckého posudku vypracovaného obviněným považoval, že do ocenění nezahrnul dceřiné společnosti a další majetkové účasti. Podle odvolacího soudu však jednání obviněného nelze zúžit na vypracování znaleckého posudku dne 26.2.2004, nýbrž je nutno vycházet i z obsahu dalších listin, které na tento posudek navazují a doplňují jej a dle odvolacího soudu prokazují, že obviněný Ing. R. D. ocenění majetkových podílů nepominul. V tomto směru odvolací soud poukázal konkrétně jednak na dopis, který obviněný zaslal F. dne 26.2.2004, v němž upozorňoval na různé varianty při zjišťování hodnoty státního podílu ve společnosti O. Dále odvolací soud poukázal na dopis obviněného ze dne 8.3.2004, kde k žádosti ze dne 27.2.2004 o posouzení finančních investic tvořících neprodukční část skupiny O., a. s., a o sdělení hodnoty podílu F. po jejich započtení, uvedl, že se jedná o 32 dceřiných společností vzájemně propojených a že znalecký ústav nemá dostatečné informace k provedení seriózní analýzy těchto účastí a oddělení případných neprodukčních částí. Konečně odvolací soud poukázal i na „Náhled na možnou hodnotu vybraných finančních investic skupiny O.“, kterým byl stanoven odhad hodnoty alespoň nejdůležitějších tří společností ve skupině O.

Ve vztahu k obviněným P. K. a Ing. J. Š. odvolací soud v citovaném usnesení označil za správný a logický závěr nalézacího soudu, že provedené důkazy neprokazují, že by jmenovaní obvinění porušili své pracovní povinnosti řádně spravovat a opatrovat cizí majetek, a to jak po objektivní, tak i subjektivní stránce. Podle odvolacího soudu

je nepochybné, že obvinění P. K. a Ing. J. Š. byli ve F. n. m. Č. osobami pověřenými k zajištění úkolů plynoucích z Usnesení Vlády ČR č.\* ze dne 12.11.2003. Oba obvinění ihned začali plnit své pracovní povinnosti a činili logické kroky k zajištění jím uloženého úkolu. Oba obvinění shodně uvedli, že neměli potřebné znalosti k ohodnocení majetkového podílu státu v O., a. s. V případě znaleckého posudku předloženého dne 26.2.2004 znaleckým ústavem V. C., s. r. o., obviněný P. K. ihned zareagoval jednak s požadavkem na vypracování jeho doplňku, který by zahrnoval i posouzení finančních investic, které tvoří neprodukční část skupiny O., a. s., a sdělení, jakou hodnotu by měl podíl F. po započtení (odprodeji těchto aktiv), jednak požádal K. b. i o „fairness opinion“ a vypracování Alternativního náhledu na posouzení finančních investic, které tvoří produkční část skupiny O.

Oba obvinění se tak snažili obstarat potřebné podklady, které v daném časovém horizontu bylo možno provést a získat. Do obsahu těchto dokumentů obvinění nezasahovali, přičemž takto shromážděné podklady F. n. m. předložil Ministerstvu financí, a následně byly předloženy příslušnými ministry i vládě. V materiálu předloženém vládě je jednoznačně uvedeno, že F. obdržel ocenění majetkového akciového podílu F. Č. ve společnosti O., a. s., které společně vypracoval společně V. C., s. r. o., a K. b., které nezahrnovalo posouzení hodnoty majetkových podílů, respektive finančních investic společnosti O. ve společnostech, které tvoří neprodukční část skupiny O.. Vypracovaný „Náhled na možnou hodnotu vybraných finančních investic skupiny O.“ stanovil odhad hodnoty nejdůležitějších společností ve skupině O. Ze zvukového záznamu z jednání vlády vyplývá, že za F. vystoupil Ing. J. J., který přednesl shodné údaje, jako byly uvedeny v materiálu předloženém vládě. Ze strany F. tak byly předloženy podklady, které byly reálně v daném časovém termínu dosažitelné, a byly formulovány srozumitelně i do materiálu pro vládu. Obvinění nebyli v postavení, které by jim umožnilo jakkoli rozhodnout o průběhu prodeje či do něj zasáhnout. Pokud by členové vlády shledali tyto podklady za nesrozumitelné, nedostatečné či diskutabilní, mohli sami vyžadovat jejich podrobnější zdůvodnění, doplnění a za tímto účelem své rozhodnutí odložit, což neučinili. Poukázal též na aktivní úlohu Ministerstva financí ČR při privatizaci akcií O., a. s.

S názory soudů obou stupňů nelze souhlasit.

Především nelze souhlasit se závěrem soudů obou stupňů, že skutek spáchaný **obviněným Ing. R. D.** popsany ve výrokové části zprošťujícího rozsudku pod bodem I. není trestný činem. Závěr, že není naplněna subjektivní, respektive podle odvolacího soudu, ani objektivní stránka žalovaného trestného činu, neodpovídá zjištěnému skutkovému stavu.

Trestného činu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 175 odst. 1, 3 trestního zákona se dopustil ten, kdo jako znalec podal nepravdivý, hrubě zkreslený nebo neúplný znalecký posudek a způsobí takovým činem značnou škodu.

Za hrubě zkreslený posudek se považuje posudek, který může částečně odpovídat skutečnosti, ale některé podstatné okolnosti, respektive závěry jsou vědomě hrubě nepřesné, respektive nepravdivé. Neúplný znalecký posudek je pak posudek, který neobsahuje některé podstatné okolnosti, které mají zásadní význam pro jeho odborné závěry.



Z popisu žalovaného skutku obsaženém v rozsudku nalézacího soudu je zřejmé, že obviněný ve znaleckém posudku č. 50/2/2004 ze dne 26.2.2004, který vypracoval za znalecký ústav V. C., s. r. o., pominul zahrnout finanční investice společnosti O. spočívající v majetkové účasti O. v dceřiných (popř. vnukovských) společnostech, dále při stanovení neprodukční části při ocenění bytového portfolia vycházel z hrubě nepřesných údajů o počtu bytů a o jejich hodnotě, čímž tuto neprodukční část podstatně podhodnotil, dále do ocenění vůbec nezahrnul finanční investice společnosti O. spočívající ve vlastnění bankovních depozitních směnek a konečně pominul ocenit samostatně jako provozně nutný majetek další nemovitosti převážně rekreačního charakteru, které společnost O. jako jejich vlastníky pronajímala.

Tato zjištění o věcných nedostatcích znaleckého posudku společnosti V. C., s. r. o., soudy nezpochybnilly. Již nalézací soud v rozsudku vyložil, jaké konkrétní vady (zejména co se týče nesprávnosti ocenění) v předmětném znaleckém posudku zjistili znalecké ústavy či znalci přibraní v tomto trestním řízení, kteří pro toto trestní řízení vypracovali znalecké posudky a následně byli v hlavním líčení jako znalci vyslechnuti. V tomto směru lze odkázat na skutková zjištění, která nalézací soud vyvodil zejména ze znaleckých posudků a výslechu znalců prof. Ing. M. M., CSc. (viz body 81-87, 97-99 rozsudku), znaleckého ústavu A. p., s. r. o. (viz body 88-95, 100-102 rozsudku) a znaleckého ústavu A. K. – znalecký ústav, s. r. o. (viz body 104-109 rozsudku), které přibral sám nalézací soud k vypracování revizního znaleckého posudku. V rámci hodnocení důkazů pak nalézací soud uvedl, že nemá důvod zpochybňovat žádný z podaných znaleckých posudků včetně závěrů jednotlivých znalců, kteří v rámci provedení dokazování uvedli, v čem z hlediska vlastních odborných závěrů spatřují vady posudku vypracovaného obviněným Ing. R. D. (viz bod 238 rozsudku).

Též odvolací soud, který hodnocení důkazů nalézacím soudem ve vztahu k obviněnému označil za odpovídající § 2 odst. 6 trestního řádu, sám poukázal na zjištění revizního znaleckého posudku vypracovaného znaleckým ústavem A. K. – znalecký ústav, s. r. o., podle kterého za nejvýraznější nedostatek znaleckého posudku V. C., s. r. o., vypracovaného obviněným, považoval to, že do ocenění nezahrnul dceřiné společnosti a další majetkové účasti (viz bod 14 usnesení).

Z usnesení odvolacího soudu konstatujícího nenaplnění objektivní stránky lze dovodit, že v podstatě neshledával naplnění znaku spočívající v podání nepravdivého, hrubě zkresleného či neúplného znaleckého posudku se zdůvodněním, že otázkou ocenění dceřiných společností a dalších majetkových účastí se obviněný zabýval v dalších listinách, které odvolací soud blíže specifikoval (viz bod 14 usnesení odvolacího soudu). Jde o dopis ze dne 26.2.2004, v němž upozorňuje na různé varianty při zjišťování hodnoty státního podílu ve společnosti O., přičemž zde doslova uvedl, že existuje varianta, že státní podíl by mohl mít hodnotu okolo 12 – 15 mld. Kč. Dále pak o dopis ze dne 8.3.2004, kde obviněný reaguje na předešlou žádost F. ze dne 27.2.2004 o dopracování znaleckého posudku o posouzení finančních investic neprodukční část skupiny O. Zde obviněný Ing. R. D. sděluje, že se jedná o 32 dceřiných společností vzájemně propojených a že znalecký ústav nemá dostatečné informace k provedení seriózní analýzy těchto účastí a oddělení případných neprodukčních částí, přičemž žádal o pomoc při zajištění auditovaných účetních závěrek dceřiných společností skupiny O. za poslední tři roky.

Dle odvolacího soudu tyto listiny na předložený znalecký posudek navazují a doplňují jej. Z uvedeného lze tak nepřímou dovodit, že na předmětné listiny odvolací soud nahlížel jako na součást znaleckého posudku společnosti V. C., s. r. o., respektive ve smyslu § 175 odst. 1 trestního zákona je tedy považoval za znalecký posudek.

S uvedeným právním názorem odvolacího soudu nelze souhlasit. Za znalecký posudek ve smyslu naplnění příslušného zákonného znaku ve smyslu § 175 odst. 1 trestního zákona bylo v daném případě možno považovat právě a pouze znalecký posudek společnosti V. C., s. r. o., č. 50/2/2004 ze dne 26.2.2004. Vypracováním předmětného znaleckého posudku dnem 26.2.2004, v němž do ocenění nezahrnul dceřiné společnosti a další majetkové účasti společnosti O., a. s., obviněný učinil vše, co bylo z jeho strany potřeba pro dokonání žalovaného trestného činu, respektive ve vztahu k základní skutkové podstatě podle § 175 odst. 1 trestního zákona již trestný čin dokonal. Pokud jde o odvolacím soudem zmiňované dopisy, které obviněný zaslal F., tyto rozhodně nelze považovat za znalecký posudek či za jeho součást. Tyto listiny nejsou nedílnou součástí předmětného znaleckého posudku v tom smyslu, že by byly jeho přílohou, popřípadě jeho dodatkem.

Jestliže proto ze skutkového stavu zjištěného oběma soudy lze dovodit, že obviněný ve znaleckém posudku č. 50/2/2004 ze dne 26.2.2004 - mimo dalších nesprávností - do ocenění nezahrnul dceřiné společnosti a další majetkové účasti (přičemž tyto okolnosti měly zásadní význam pro výsledné ocenění 45,88 % podílu akcií vlastněných F. ve společnosti O., a. s.), pak jeho jednání nepochybně naplňovalo objektivní znak skutkové podstaty podle § 175 odst. 1 trestního zákona spočívající v tom, že jako znalec podal hrubě zkreslený a neúplný znalecký posudek.

Pokud jde o znak způsobení škody takovýmito jednáním, pak jediným důkazem, který se zabýval vyčíslením skutečné hodnoty minoritního podílu F. ve společnosti O., a. s., ke dni 31.12.2003, byl znalecký posudek znaleckého ústavu společnosti A. p., s. r. o., který ocenil tuto hodnotu částkou nejméně 9.828.432.000 Kč. Jestliže nalézací soud v rámci hodnocení důkazů konstatoval, že nezpochybňuje žádný z podaných znaleckých posudků (tj. ani znalecký posudek znaleckého ústavu společnosti A. p., s. r. o.), přičemž v předmětném znaleckém posudku společnosti V. C. obviněný ocenil minoritní podíl akcií vlastněných F. ve společnosti O., a. s., ke dni 31.12.2003 toliko částkou 2.080.000.000 Kč a posléze byl tento minoritní podíl prodán toliko za cenu 4.100.000.000 Kč, je plně namístě právní závěr, že v příčinné souvislosti s jednáním obviněného vznikl následek v podobě naplnění zákonného znaku způsobení značné škody ve smyslu § 175 odst. 3 trestního zákoníku, dalším dílem pak jednání obviněného ke způsobení značné škody bezprostředně směřovalo. K tomu lze dodat, že posudek bylo nutné zpracovat za účelem stanovení minimální tržní hodnoty, což byla povinnost vycházející z norem EU, v případě, není-li majetek státu prodáván transparentním způsobem, formou otevřeného výběrového řízení. V tomto směru i nalézací soud připustil (bod 264. odůvodnění rozhodnutí), že znalecký posudek obviněného D. měl nepochybně vliv na další průběh událostí, kdy v případě, že by znalec určil hodnotu podílu státu jinou částkou, než o jaké bylo posléze jednáno, stát by byl v pozici, že prodej za nižší cenu by zřejmě byl vyhodnocen jako veřejná podpora. Za možné nalézací soud označil, že pokud by znalec ocenil podíl částkou 10 miliard korun, stát by prodal podíl za tuto částku nebo by si svůj podíl ponechal. Jinak řečeno, pokud by cena znaleckým posudkem byla určena správně, členové vlády by byli touto cenou limitováni a jejich rozhodování by

se vyvíjelo jinak. K tomu dodávám, že pro existenci příčinného vztahu mezi jednáním pachatele a následkem není nutné, aby jednání pachatele bylo jedinou příčinou trestněprávně relevantního následku.

Nemůže obstát ani závěr obou soudů, že není naplněna subjektivní stránka žalovaného trestného činu z důvodu absence úmyslného zavinění obviněného.

V obecné rovině je třeba připomenout, že trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 175 odst. 1 trestního zákona je trestným činem, k jehož spáchání se vyžaduje úmysl, avšak ve vztahu k naplnění znaku „způsobení škody značného rozsahu“ ve smyslu § 175 odst. 3 trestního zákona jakožto těžšího následku ve smyslu § 6 písm. a) trestního zákoníku naopak postačuje zavinění z nedbalosti.

Podle § 4 trestního zákona trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel

a) chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem, nebo

b) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn.

Nepřímý, respektive eventuální úmysl (*dolus eventualis*) tedy předpokládá nižší míru volní stránky jednání než je nezbytná pro přímý úmysl. Porušení nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákoníkem není při této formě zavinění chtěným následkem jednání pachatele, ale ten ho ve svých představách vnímá jako možný a počítá s eventualitou jeho způsobení. Jinak řečeno, ví, že ho svým jednáním může způsobit, a pro případ, že ho způsobí, je s tím srozuměn. Nalézací soud nahlížel na jednání obviněného tak, že tento byl v pozici znalce snažícího se v „šibeničním“ termínu zpracovat znalecký posudek (viz bod 239 rozsudku). Nalézací soud vyvodil, že obviněný měl pouze omezený prostor pro zpracování znaleckého posudku a nebyl čas a prostor pro „počítání každé lžičky“ (viz bod 242 rozsudku). Nalézací soud také vyvodil, že nebylo reálně možné zpracovat dostatečně kvalitativně odpovídající znalecký posudek a obviněný se snažil vyhovět zadavateli v „mezích možného“, kdy měl za to, že zadavatel akceptoval, že znalecký posudek bude možné zpracovat pouze v takové kvalitě a komplexnosti, jaká je možná s ohledem na zajištěné podklady a požadovaný termín doručení (viz bod 248 rozsudku).

K tomu lze v první řadě uvést, že znalec je vázán zákonem o znalcích, ve kterém jsou kogentní a nikoli dispozitivní ustanovení. Proto jakákoli případná dohoda o zjednodušení psaní posudku je neplatná. Navíc v daném případě ani žádná taková dohoda, byť konkludentně, uzavřena nebyla. Znalec nemůže vyhovět v „mezích možného“, když to znamená nesplnit znalecký úkol (v daném případě zejména neocenit dceřiné společnosti).

Již nalézací soud poukázal na závěry jiných znalců či znaleckých ústavů že termín pro dobře zpracované ocenění, které by odpovídalo velikosti oceňovaného majetku O. by byla prací pro celý tým zpracovatelů na řadu měsíců (viz bod 87 rozsudku), respektive že znalec měl práci podle takového časového zadání odmítnout s tím, že úkol není řádně schopen splnit v požadovaném čase (bod 106 rozsudku).

Pokud obviněný znalecký úkol přijal a předmětný znalecký posudek č. 50/2/2004 ze dne 26.2.2004 vypracoval v „rekordně“ krátkém čase necelého jednoho měsíce za cenu toho, že při ocenění rezignoval na dceřiné společnosti a další majetkové účasti, pak právě při takovémto způsobu plnění zadaného znaleckého úkolu musel obviněný počítat s eventualitou, že jím podaný znalecký posudek bude neúplný či hrubě zkreslený. Právě takováto volní stránka jednání obviněného svědčí o existenci zavinění v podobě nepřímého úmyslu. Ostatně i obsah výše zmíněných dopisů obviněného ze dne 26.2.2004 a ze dne 6.3.2004 svědčí to o tom, že obviněný musel počítat s možnou eventualitou, že ocenění hodnoty státního podílu ve společnosti O. toliko částkou 2,08 mld. Kč, v jím vypracovaném znaleckém posudku č. 50/2/2004 za znalecký ústav V. C., s. r. o., může být několikanásobně podhodnocené, a byl si vědom, že pro vypracování znaleckého posudku, pokud jde o posouzení účasti O. v jejich dceřiných společnostech, nemá vůbec podklady.

Pokud tedy obviněný předmětný znalecký posudek ze dne 26.2.2004 vypracoval nejen ve zcela nepřiměřeně krátkém termínu, který reálně vůbec neumožňoval provést dobře zpracované ocenění, ale ani neměl k dispozici potřebné podklady pro to, aby do ocenění státního podílu ve společnosti O. mohl zahrnout i dceřiné společnosti a další majetkové účasti, svědčí takto vyvozená skutková zjištění pro závěr, že obviněný musel být srozuměn s tím, že jím vypracovaný znalecký posudek ze dne 26.2.2004 může být hrubě zkreslený či neúplný. O existenci minimálně nedbalostního (spíše ale i v tomto případě o zavinění ve formě nepřímého úmyslu) ve vztahu ke způsobení škody velkého rozsahu nevznikají žádné pochybnosti již vzhledem ke skutečnosti, že obviněný věděl o tom, že posudek je zpracováván pro účely prodeje majetku F., jehož hodnota se pohybovala v řádech miliard korun.

Z výše uvedeného proto vyplývá, že jednání obviněného vykazovalo všechny objektivní i subjektivní znaky trestného činu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 175 odst. 1, 3 trestního zákona dílem dokonaného, dílem ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 trestního zákona. Jestliže nalézací soud zprostil obviněného obžaloby s tím, že skutek není trestným činem, a odvolací soud tento zprošťující výrok rozsudku nalézacího soudu akceptoval, pak pravomocné rozhodnutí soudu ve věci samé spočívalo na nesprávném posouzení skutku a bylo zatíženo vadou uvedenou v § 265b odst. 1 písm. g) trestního řádu.

Obstát nemůže ani zprošťující výrok ohledně obviněných P. K. a Ing. J. Š. V rámci svých závěrů, že obvinění neporušili své pracovní povinnosti řádně spravovat a opatrovat cizí majetek, a to jak po objektivní, tak i subjektivní stránce, soudy poukázaly na některé kroky, které obvinění činili k ověření správnosti závěrů inkriminovaného znaleckého posudku. Po předložení znaleckého posudku dne 26.2.2004 znaleckým ústavem V. C., s. r. o., totiž obviněný P. K. ihned zareagoval jednak s požadavkem na vypracování jeho doplnku, jednak požádal K. b. i o „fairness opinion“ a vypracování Alternativního náhledu na posouzení finančních investic, které netvoří produkční část skupiny O.

Tyto kroky ovšem jasně svědčí o tom, že samotní obvinění měli pochybnosti o správnosti znaleckého posudku. Především pak výsledky těchto kroků byly takové, že v žádném případě neodstraňovaly pochybnosti o správnosti posudku, ale spíše

tyto pochybnosti posilovaly. Žádný doplněk znaleckého posudku ústavem V. C., s. r. o., který by zahrnoval i posouzení finančních investic, které tvoří neproduktivní část skupiny O., a. s., a sdělení, jakou hodnotu by měl podíl F. po započtení těchto aktiv, nikdy zpracován nebyl. Znalec Ing. R. D. dopisem ze dne 8.3.2004 naopak sdělil, že znalecký ústav nemá k dispozici podklady pro takové ocenění. Na okolnost, že skutečnou hodnotu a výkonnost celé skupiny dceřiných společností a následně i hodnotu finančních investic by bylo možno stanovit pouze na podkladě konsolidované účetní uzávěrky, znalec upozornil též v dopise ze dne 2.3.2004, zmíněném v bodě 159 odůvodnění rozhodnutí nalézacího soudu. Žádost o zpracování tzv. fairnes opinion K. b. odmítla (viz bod 160 odůvodnění rozhodnutí nalézacího soudu). Výsledkem „Náhledu na možnou hodnotu finančních investic v O.“ bylo ocenění pouze tří z celkového počtu 26 dceřiných či přidružených společností O. v rozmezí od 1.400.000.000 Kč do 1.600.000.000 Kč. Kromě toho měli obvinění k dispozici výše uvedený dopis znalce Ing. R. D. ze dne 26.2.2004, ze kterého vyplývá, že hodnota podílu státu ve společnosti O. může být podstatně vyšší.

Pokud obvinění P. K. a Ing. J. Š. přes existenci výše uvedených neodstraněných výrazných pochybností společně vypracovali souhrnný materiál nazvaný „Zpráva o výsledku exkluzivního jednání se společností K. I. o přímém prodeji majetkové účasti státu ve společnosti O.“ obsahující návrh usnesení a důvodovou zprávu navrhuující prodej majetkového akciového podílu F. v O. společností K. I. za částku 2.250.000.000 Kč, tj. částku uvedenou v inkriminovaném znaleckém posudku, pak postupovali v rozporu s povinnostmi v tzv. skutkové větě uvedenými a současně museli být srozuměni s tím [§ 4 písm. b) trestního zákona], že uvedená prodejní cena je výrazně podhodnocená.

Pokud odvolací soud poukazuje na aktivní úlohu M. F. Č., která podle názoru soudu nebyla ryze formální, lze uvést, že to byli právě obvinění P. K. a Ing. J. Š., kdo měli jako vedoucí zaměstnanci F. v gesci přípravu a vypracování podkladů pro privatizaci 45,88 % akcií společnosti O. ve vlastnictví F. a předání těchto materiálů M. Č. Byli to právě a pouze tyto obvinění, kdo za F. uzavřeli se společností V. C. smlouvu na vypracování znaleckého posudku; kdo jednali opakovaně jednak se zpracovatelem znaleckého posudku V. C. Ing. R. D., jednak s K. b. Pokud dále odvolací soud (bod 14. odůvodnění) uvádí, že cena za předmětný státní podíl akcií byla stanovena na základě politického rozhodnutí vlády ČR, nikoli na základě ekonomických ukazatelů (tuto argumentaci lze nepochybně vztáhnout ke všem obviněným, byť ji odvolací soud výslovně zmiňuje pouze ve vztahu k obviněnému Ing. R. D.), pak lze poukázat na již výše uvedené konstatování nalézacího soudu, podle kterého cena stanovená znaleckým posudkem vládu při jejím rozhodování limitovala jako cena v podstatě nepřekročitelná. Jednání obviněných tedy bylo hlavní a podstatnou, byť lze připustit, že nikoli jedinou příčinou vzniku škody na majetku státu.

Pokud za daného skutkového stavu odvolací soud dospěl ve shodě s nalézacím soudem k závěru, že posuzované jednání obviněných P. K. a Ing. J. Š., pro které na ně byla podána obžaloba, není trestným činem povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, 3 trestního zákona dílem dokonaný, dílem ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 trestního zákona, pak shodně jako v případě obviněného Ing. R. D. je rozhodnutí odvolacího soudu zatíženo vadou uvedenou v § 265b odst. 1 písm. g) trestního řádu.

Mimo námitek týkajících se nesprávného právního posouzení je uplatňována dovolací námitka podle § 265b odst. 1 písm. b) trestního řádu spočívající v tom, že v dané věci **rozhodoval vyloučený soudce** ve smyslu § 30 trestního řádu, neboť byly dány důvody pro vyloučení předsedkyně senátu soudu prvního stupně z projednávání předmětné trestní věci. Tento uplatněný důvod dovolání konkrétně směřuje proti předsedkyni senátu Obvodního soudu pro Prahu 2 JUDr. I. F., přičemž státní zástupce již v rámci svých odvolacích námitek podrobně popsal konkrétní skutečnosti, na základě nichž je dovozována podjatost předsedkyně senátu nalézacího soudu.

Shodně s již předešlým odvoláním státního zástupce je v první řadě namítáno, že v hlavním líčení konaném dne 20.4.2018 došlo ze strany předsedkyně senátu nalézacího soudu ke zcela bezprecedentnímu opakovanému zásahu do závěrečné řeči státního zástupce. Závěrečnou řeč měl státní zástupce připravenou v písemné podobě (vyšel tak vstříc předchozímu požadavku předsedkyně senátu) a předčítal ji. Do závěrečné řeči státního zástupce předsedkyně senátu celkem dvakrát vstoupila a to v obou případech při přednesu části týkající se posouzení viny obviněných P. K. a Ing. J. Š. Konkrétně předsedkyně senátu závěrečnou řeč státního zástupce přerušila poprvé, když předčítal její stranu 25, a podruhé, když předčítal její stranu 30. V písemném vyhotovení závěrečné řeči státního zástupce (která byla státním zástupcem založena do trestního spisu), státní zástupce mj. rozebíral průběh a genezi celého trestního řízení. V rámci tohoto rozboru na stránce 25 a násl. závěrečné řeči státního zástupce zmiňoval, že jedním z významných podkladů zejména pro zahájení trestního stíhání obviněného P. K. bylo jeho podané vysvětlení, jehož část státní zástupce citoval, na což v písemném vyhotovení závěrečné řeči navazovala následná pasáž, že za situace, kdy P. K. poté v postavení obviněného vypovídal již naprosto odlišně a kdy nelze použít toto podané vysvětlení jako důkaz, státní zástupce má vinu obviněného P. K. a zejména pak zavinění jmenovaného za prokázané na základě listinných důkazů, které poskytlo M. f. jako nástupce F. v tomto trestním řízení na CD nosiči (srov. stranu 27 a násl. závěrečné řeči státního zástupce).

Na stranu 30 závěrečné řeči se pak státní zástupce stručně zmiňoval o obsahu podaného vysvětlení zemřelého Ing. H. a to v té souvislosti, aby vyhodnotil taktiku obhajoby obviněného P. K., který jako jediná strana nedal souhlas s přečtením tohoto úředního záznamu o podaném vysvětlení podle § 211 odst. 6 trestního řádu. Státní zástupce tak činil právě v intencích shora uvedeného nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 2884/16 ze dne 18.10.2016, konkrétně jeho bodu 21.

Samotný opakovaný zásah předsedkyně senátu je přesně zachycen na zvukové nahrávce záznamu z hlavního líčení ze dne 20.4.2018 (viz stopa v časech 01:59:40 – 02:00:40 a poté 02:23:30 – 02:28:38) a ve zkrácené podobě byl přepsán na stranu 2-4 protokolu o hlavním líčení ze dne 20.4.2018. Předsedkyně do závěrečné řeči státního zástupce vstoupila s tím, že po státním zástupci direktivně požadovala, že se nesmí zmiňovat o podaných vysvětleních osob P. K. a zemřelého Ing. Z. H. provedených před zahájením trestního stíhání, protože je nelze použít jako důkaz. Státní zástupce na to oponoval, že v žádném případě netvrdí, že tato podaná vysvětlení lze použít jako důkaz, což ostatně sám bude v průběhu dalšího přednesu písemného vyhotovení své závěrečné řeči následně výslovně uvádět. Státní zástupce poukázal na to, že nicméně považuje za potřebné (přičemž tomu tak bylo

zejména ve vztahu k obviněnému P. K.), aby v závěrečné řeči rozebral jednak i celý průběh a genezi trestního řízení (proto věnoval prostor podanému vysvětlení P. K. před zahájením jeho trestního stíhání), jednak i taktiku obhajoby obviněného P. K. (proto věnoval prostor podanému vysvětlení zemřelého Ing. Z. H.). Přesto však předsedkyně senátu dále bránila státnímu zástupci v přednesu přerušené části písemného vyhotovení závěrečné řeči: „*nebudete to číst, nebudete to citovat, prostě nebudete*“. Poté na adresu intervenujícího státního zástupce učinila prohlášení, že *před zde přítomnými sdělovacími prostředky prohlašuje, že státní zástupce postupuje protizákonně*.

Třeba poukázat, že podle § 216 odst. 4 trestního řádu závěrečné řeči může předseda senátu přerušit jen tehdy, vybočují-li zřejmě z rámce projednávané věci. Závěrečná řeč státního zástupce se vztahovala výhradně k předmětu daného trestního řízení, a z rámce projednávané věci tudíž rozhodně nikterak nevybočovala. Předsedkyně senátu proto vůbec nebyla oprávněna v daném případě přednes jeho závěrečné řeči jakkoli omezovat, přerušovat nebo jinak ovlivňovat, tj. zejména státnímu zástupci bránit, zasahovat či jakkoli jinak vstupovat do jeho popisu geneze a vývoje trestního řízení a hodnocení taktiky obhajoby.

Nutno zdůraznit, že závěrečná řeč státního zástupce má být vyvrcholením jeho vystupování v řízení před soudem. Přestože se závěrečná řeč státního zástupce, kterou si pečlivě připravoval, vztahovala výhradně k projednávané věci, byl státní zástupce při přednesu závěrečné řeči předsedkyní senátu opakovaně přerušen a dokonce osočen z protizákonného postupu a to navíc formou prohlášení s tím, že je tak činěno před přítomnými sdělovacími prostředky. Takovéto prohlášení předsedkyně senátu je třeba považovat nejen za neprofesionální, nýbrž ve své podstatě za vyvolávající vážné pochybnosti o jejím nezaujatém postoji vůči státnímu zástupci. Byla to naopak předsedkyně senátu, kdo postupovala v rozporu se zákonem a to konkrétně v rozporu s ustanovením § 216 odst. 4 trestního řádu, protože opakovaně přerušila závěrečnou řeč státního zástupce, ač zákonné důvody dle citovaného ustanovení vůbec nebyly dány.

Odvolací soud se touto námitkou v bodě 9 svého usnesení vypořádal konstatováním, že pokud závěrečná řeč v daném případě odkazovala na obsah neprovedeného důkazu, je upozornění ze strany předsedkyně senátu akceptovatelné, neboť se státní zástupce odchýlil od smyslu závěrečné řeči ve vztahu k provedenému dokazování. Tento názor odvolacího soudu však není správný, neboť je v rozporu s již citovaným ustanovením § 216 odst. 4 trestního řádu, z něhož lze jednoznačně dovodit, je oprávněním každé procesní strany v rámci své závěrečné řeči bez přerušování předsedou senátu uvádět cokoli, co zřejmě nevybočuje z rámce projednávané věci.

Pokud státní zástupce v závěrečné řeči zmiňoval provedení konkrétních úkonů policejním orgánem z hlediska toho, co bylo orgány činné v trestním řízení podkladem pro zahájení trestního stíhání konkrétní osoby, či z hlediska hodnocení toho, jaká je pozdější taktika obhajoby v hlavním líčení, pak rozhodně z rámce projednávané věci nevybočil. Oba soudy tak zjevně zcela nesprávně směšují otázku použitelnosti a nepoužitelnosti důkazů na straně jedné, s otázkou jasně daných procesních podmínek, za níž může předseda senátu závěrečnou řeč strany přerušit. Pojem „rámec projednávané věci“ rozhodně nelze chápat tak, že se závěrečná řeč nesmí zabývat ničím jiným než důkazy provedenými před soudem. S odvolacím

soudem lze souhlasit v tom, že závěrečná řeč bude zpravidla vyhodnocení provedeného dokazování. Nicméně procesní strana má právo ve své závěrečné řeči zhodnotit i genezi a vývoj celého trestního řízení, hodnotit taktiku obhajoby, rozvést procesní postupy či rozhodnutí v dané věci, atd. Pokud by platil názor obou nižších soudů, pak by se státní zástupce ad absurdum ve své závěrečné řeči nemohl zmiňovat kupříkladu o jím podané obžalobě, neboť ani tato není provedeným důkazem.

Odvolací soud pak tedy nejenže nepřisvědčil zcela důvodné námitce státního zástupce, že jeho závěrečnou řeč předsedkyně senátu opakovaně přerušila v rozporu s § 216 odst. 4 trestního řádu, ale především ponechal zcela bez povšimnutí námitku ohledně zcela nemístného slovního projevu předsedkyně senátu, že *před zde přítomnými sdělovacími prostředky prohlašuje, že státní zástupce postupuje protizákonně*. Přitom právě takový výrok může svědčit o zaujatosti předsedkyně senátu vůči státnímu zástupci o tom, že řízení nevede nestranným způsobem.

Zaujatost předsedkyně senátu vůči státnímu zástupci doslova číší i z formulace odůvodnění napadeného rozsudku, v jehož rámci byla zcela neobjektivně, nedůvodně a nemístným způsobem dehonostována činnost státního zástupce v tomto trestním řízení.

V bodě 220 rozsudku nalézacího soudu je doslova uvedeno, že *státní zástupce obešel ustanovení trestní řádu a zejména že podle obvodního soudu „šlo o plánovitou, úmyslnou ‚demonstraci‘ určenou pro přítomné zástupce médií, u kterých (státní zástupce) mohl očekávat, že se mu podaří vyvolat dojem, že obžaloba byla důkazně podložena lépe, než jak tomu bylo ve skutečnosti, kdy příliš nehleděl na to, zda takovým postupem neohrožuje důvěru v zákonné a spravedlivé rozhodování státních zastupitelství a soudů“*. Nutno podotknout, že státní zástupce ve vztahu ke sdělovacím prostředkům vystupoval po celou dobu zdrženlivě a vyjadřoval se jen na základě jejich žádosti a pouze v míře, jak mu ukládá zákon. Formulaci obsaženou v písemném vyhotovení rozsudku vypracovaném předsedkyní senátu JUDr. I. F., že závěrečná řeč byla plánovitou úmyslnou demonstrací určenou pro přítomné zástupce médií, je nutno považovat za naprosto nemístnou spekulaci a za vyjádření, které je zcela za hranou toho, jak se má vyjadřovat a rozhodovat nestranný soud. Současně je třeba se důrazně ohradit proti tomu, že státní zástupce byl v rozsudku nalézacího soudu vyhotoveného předsedkyní senátu současně nepřímou nařčen, že takovým postupem (tj. přednesem jeho závěrečné řeči) ohrožuje důvěru v zákonné a spravedlivé rozhodování státních zastupitelství a soudů. Takovéto vyjadřování nalézacího soudu, zakomponované dokonce do samotného písemného vyhotovení rozsudku vypracovaného předsedkyní senátu, je třeba považovat nejen za zcela nemístné a neprofesionální, nýbrž za svědčící o zjevné zaujatosti nalézacího soudu, resp. předsedkyně senátu vůči státnímu zástupci.

Třeba zdůrazňuje, že je povinností soudu vést řízení nestranně a ve smyslu spravedlivého a rovného procesu. Bezvýjimečně platí, že soudy mají povinnost postupovat vůči všem procesním stranám nestranně. Každý projev soudu se pak musí pohybovat v standardních a zákonných mantinelech, neboť v opačném případě zákonitě vyvolává pochybnosti o nezaujatém postoji.



Nutno dále poukázat, že samotné písemné vyhotovení rozsudku nalézacího soudu vypracovaného předsedkyní senátu obsahuje řadu invektiv vůči státnímu zástupci a policejnímu orgánu (srov. zejména body 195, 207, 208, 220, 223 rozsudku nalézacího soudu), které mají mnohdy formu expresivních či emotivně podbarvených vyjádření. Lze mít za to, že nalézací soud, respektive předsedkyně senátu takto formulovanými obraty prezentovala svůj neprofesionální a emotivní přístup při projednávání věci a zaujatý postoj vůči státnímu zástupci, což rozhodně nesvědčí o neutrálním a vyváženém přístupu k projednávání trestní věci, nýbrž naopak o snaze práci státního zástupce, potažmo policejního orgánu nedůvodně a zcela neobjektivně dehonestovat.

Všechny tyto námitky byly státním zástupcem uplatněny již v odvolání, avšak odvolací soud se jimi nijak nezabýval.

V rámci odvolání bylo pak státním zástupcem dále namítáno, že za zcela nestandardní a vzbuzující vážné pochybnosti o nestrannosti a nezájatosti vzbuzuje i následující postup nalézacího soudu, respektive předsedkyně senátu:

Odvolací soud se naopak nijak nezabýval další odvolací námitkou státního zástupce, který poukázal na to, že poté, co si dne 29.6.2017 vyzvedl k předchozí výzvě obvodního soudu u tohoto revizního znalecký posudek znaleckého ústavu A. K. požádal státní zástupce prostřednictvím kanceláře státního zastupitelství kancelář obvodního soudu o poskytnutí elektronické podoby revizního znaleckého posudku. Takové žádosti státního zástupce o součinnost ve smyslu § 7 trestního řádu nejenže předsedkyně senátu nevyhověla, ale v reakci na takovou žádost zaslala státnímu zástupci téhož dne e-mail (viz příloha odvolání státního zástupce). V tomto e-mailu předsedkyně senátu státnímu zástupci měla potřebu mj. sdělit, že *je krajně nevhodné a zavádějící sdělovat sdělovacím prostředkům informace ze znaleckého posudku znaleckého ústavu A. K. a že prakticky vylučuje, že by se jednalo o obžalované nebo jejich obhájce*. Proti tomuto vyjádření předsedkyně senátu se státní zástupce v e-mailové odpovědi ze dne 12.7.2017 (viz příloha odvolání státního zástupce) důrazně ohradil. Citovaný e-mailový dopis předsedkyně senátu svědčí o neprofesionálním a emotivním přístupu předsedkyně senátu při projednávání věci vyvolávajícím pochybnosti o jejím nezájatém postoji zejména ke státnímu zástupci. Jak jinak si totiž vysvětlit potřebu předsedkyně senátu zaslat státnímu zástupci sdělení, z jehož obsahu je patrné, že tato na státního zástupce v podstatě pohlíží víceméně jako na jakousi osobu podezřelou z úniku informací z trestního řízení (což si, jak sama uvedla, o protistranách trestního řízení – obžalovaných a jejich obhájcích nemyslí).

Podle § 30 odst. 1 trestního řádu z vykonávání úkonů trestního řízení je vyloučen mj. soudce, u něhož lze mít pochybnosti, že pro poměr k projednávání věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, k jejich obhájcům, zákonným zástupcům, opatrovníkům a zmocněncům, nebo pro poměr k jinému orgánu činnému v trestním řízení nemůže nestranně rozhodovat. Úkony, které byly učiněny vyloučenými osobami, nemohou být podkladem pro rozhodnutí v trestním řízení.

Poměr soudce k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, musí mít konkrétní a osobní charakter. Ze způsobu, jakým předseda senátu vede průběh hlavního líčení, komunikuje se stranami řízení, nebo odůvodňuje rozhodnutí, zpravidla jeho podjatost

dovozovat nelze. V daném případě se však ze strany předsedkyně senátu nalézacího soudu JUDr. I. F. nejednalo pouze o jakýsi ojedinělý nevhodný či nepřiměřený excesivní výrok či postup, nýbrž šlo o celý komplex jejich projevů či postupů, který vyvrcholil pojetím neobjektivních invektiv na adresu státního zástupce do odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně; takovýto postup již nelze vysvětlit např. vypjatou atmosférou v průběhu hlavního líčení. Postupy předsedkyně senátu jasně svědčí tomu, že vůči státnímu zástupci již nešlo pouze o kritický přístup ke kvalitě podané obžaloby, ale o silnou osobní averzi. Při takovémto osobním vztahu předsedkyně senátu již mohou vzniknout pochybnosti o tom, zda může rozhodovat zcela nestranně, zejména při hodnocení důkazů plnou měrou přihlížet k těm důkazům a z nich vyplývajícím zjištěním, která podporují tvrzení obžaloby. Shora popsané výroky a postupy jsou proto důvodem pochybností nestranného poměru předsedkyně senátu nalézacího soudu JUDr. I. F. ke státnímu zástupci jako k osobě, jichž se úkony řízení před soudem přímo dotýkají. Ze znění § 30 odst. 1 trestního řádu při tom vyplývá, že k vyloučení soudce postačuje pochybnost o tom, zda může nestranně rozhodovat, není třeba kategorického zjištění, že taková situace již reálně nastala. Řízení předcházející rozhodnutí odvolacího soudu tedy bylo zatíženo též vadou uvedenou v § 265b odst. 1 písm. b) trestního řádu.

Vzhledem k výše uvedenému

### **n a v r h u j i,**

aby Nejvyšší soud v neveřejném zasedání, k jehož konání může přistoupit podle § 265r odst. 1 písm. b) trestního řádu:

1. podle § 265k odst. 1, 2 trestního řádu, za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 trestního řádu, zrušil napadené usnesení Městského soudu v Praze ze dne 11.4.2019 sp. zn. 9 To 420/2018, dále aby zrušil též rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 7.5.2018 sp. zn. 8 T 293/2014, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
2. a dále postupoval podle § 265l odst. 1, 3 trestního řádu a přikázal Obvodnímu soudu pro Prahu 2, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, a to v jiném složení senátu.

Pokud by Nejvyšší soud shledal, že je v posuzované věci nutno rozhodnout jiným, než navrhovaným způsobem, vyjadřují i pro tento případ souhlas s projednáním věci v neveřejném zasedání [§ 265r odst. 1 písm. c) trestního řádu].

Brno 28.6.2019

otisk úředního razítka

JUDr. Pavel Zeman  
nejvyšší státní zástupce